

Karta Audytu Wewnętrznego

Rozdział I

Postanowienia ogólne

§ 1. 1. Karta Audytu Wewnętrznego, zwana dalej Kartą, określa:

- 1) podstawy prawne przeprowadzania audytu wewnętrznego;
- 2) cele i zakres odpowiedzialności działania audytu wewnętrznego, a także zasady prowadzenia audytu wewnętrznego oraz rodzaj usług świadczonych przez audyt wewnętrzny;
- 3) uprawnienia i obowiązki audytora wewnętrznego.

2. W niniejszym dokumencie uznaje się obowiązek stosowania Definicji audytu wewnętrznego, Kodeksu etyki i Standardów Praktyki Zawodowej Audytu Wewnętrznego zawartych w Międzynarodowych Standardach Praktyki Zawodowej Audytu Wewnętrznego.

§ 2. Ilekroć w niniejszej karcie jest mowa o:

- 1) „Urzędzie” – należy przez to rozumieć Urząd Miasta i Gminy w Gryfinie;
- 2) „Regulaminie organizacyjnym” – należy przez to rozumieć Regulamin Organizacyjny Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie;
- 3) „ustawie o finansach publicznych” – należy przez nią rozumieć ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 ze zm.);
- 4) „kontroli zarządczej” – należy przez nią rozumieć ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy;
- 5) „Kierowniku jednostki” – zgodnie z odrębnymi przepisami, należy przez niego rozumieć osobę lub organ jedno- lub wieloosobowy (zarząd), który - zgodnie z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa, statutem, umową lub na mocy prawa własności - uprawniony jest do zarządzania jednostką, z wyłączeniem pełnomocników ustanowionych przez jednostkę;
- 6) „Burmistrzu” – należy przez niego rozumieć Burmistrza Miasta i Gminy Gryfino;
- 7) „Jednostkach organizacyjnych Gminy Gryfino” - należy przez to rozumieć jednostki organizacyjne Gminy Gryfino, które nie prowadzą audytu wewnętrznego na podstawie odrębnych przepisów;
- 8) „Komórcie organizacyjnej Urzędu” – należy przez to rozumieć wydziały, biura, referaty lub samodzielne stanowiska pracy w Urzędzie Miasta i Gminy w Gryfinie;
- 9) „Kierowniku komórki organizacyjnej Urzędu” – należy przez to rozumieć naczelnika wydziału, kierownika biura/referatu, kierownika Urzędu Stanu Cywilnego, komendanta Straży Miejskiej, kierownika Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego, osoby zatrudnione na samodzielnych stanowiskach pracy;
- 10) „Komórcie audytowanej” – należy przez to rozumieć, w zależności od poziomu wykonywanych czynności audytowych:
  - a) komórkę organizacyjną i/lub samodzielne stanowiska pracy w Urzędzie i/lub jednostce organizacyjnej Gminy Gryfino,
  - b) jednostkę organizacyjną Gminy Gryfino w których prowadzony jest audyt wewnętrzny.
- 11) „Audytorze wewnętrznym” - zgodnie z ustawą o finansach publicznych należy przez niego rozumieć, osobę spełniającą warunki w niej określone, zatrudnioną

- w jednostce sektora finansów publicznych bądź realizującą zadania audytu wewnętrznego jako usługodawca na podstawie zawartej z nim umowy, przeprowadzającą audyt wewnętrzny zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- 12) „obszarze ryzyka” – należy przez to rozumieć wszystkie zidentyfikowane obszary działalności Urzędu lub jednostki organizacyjnej Gminy Gryfino poddawane ocenie ryzyka;
  - 13) „aktach bieżących” – należy przez to rozumieć akta zawierające informacje niezbędne do sformułowania zaleceń, zawartych w sprawozdaniu z przeprowadzenia audytu;
  - 14) „zadaniu zapewniającym” – należy przez to rozumieć zespół działań podejmowanych w celu dostarczenia niezależnej i obiektywnej oceny dotyczącej w szczególności: adekwatności, skuteczności i efektywności kontroli zarządczej w jednostce audytowanej;
  - 15) „czynnościach doradczych” – należy przez to rozumieć inne niż zadania zapewniające, działania podejmowane przez audytora wewnętrznego, których charakter i zakres jest uzgodniony z kierownikiem jednostki, a których celem jest zwłaszcza usprawnienie funkcjonowania jednostki;
  - 16) „zadaniu audytowym” – należy przez to rozumieć zadanie zapewniające i czynności doradcze.

§ 3. Audyt wewnętrzny w Urzędzie oraz jednostkach organizacyjnych Gminy Gryfino, przeprowadza audytor wewnętrzny zatrudniony w Urzędzie lub usługodawca niezatrudniony w jednostce, z którym została zawarta umowa na prowadzenie audytu wewnętrznego, zgodnie z odrębnymi przepisami.

Rozdział II

Podstawy prawne

§ 4. Audyt wewnętrzny w Urzędzie oraz jednostkach organizacyjnych Gminy Gryfino przeprowadza się w oparciu o:

- 1) ustawę o finansach publicznych;
- 2) przepisy wykonawcze do ustawy o finansach publicznych;
- 3) inne odrębne przepisy (w tym wewnętrzne).

Rozdział III

Cele, zakres odpowiedzialności i zasady działania audytu wewnętrznego oraz rodzaj usług świadczonych przez audyt wewnętrzny

- § 5. 1. Głównym celem audytu wewnętrznego jest świadczenie niezależnych, obiektywnych usług zapewniających i doradczych, które zmierzają do przysporzenia wartości i usprawnienia działalności operacyjnej Urzędu oraz jednostek organizacyjnych Gminy Gryfino. Audyt wewnętrzny dostarcza kierownikowi jednostki racjonalnego zapewnienia, że mechanizmy zarządzania i kontroli funkcjonują prawidłowo. Powyższe dokonuje się poprzez obiektywną i niezależną ocenę procesów, systemów oraz procedur istniejących w jednostce.
2. Celem audytu wewnętrznego jest wspieranie kierownika jednostki w osiąganiu ich celów i realizacji zadań poprzez systematyczną ocenę kontroli zarządczej oraz czynności doradcze. Audyt wewnętrzny pomaga w doskonaleniu skuteczności procesów zarządzania ryzykiem, kontroli i ładu organizacyjnego i przyczynia się do poprawy ich działania.
  3. Audyt wewnętrzny stanowi ogół działań obejmujących sprawowanie niezależnej, obiektywnej i systematycznej oceny kontroli zarządczej oraz czynności doradcze, których celem jest wspieranie kierownictwa w realizacji celów i zadań.

4. Ocena, o której mowa w ust. 3 dotyczy w szczególności adekwatności, skuteczności i efektywności kontroli zarządczej w jednostce organizacyjnej lub jednostce samorządu terytorialnego.
5. Audyt wewnętrzny powinien prowadzić do rzetelnego i obiektywnego:
  - 1) ustalenia stanu faktycznego w zakresie działalności komórek audytowanych;
  - 2) wskazania słabości kontroli zarządczej oraz analizę ich przyczyn;
  - 3) wskazania skutków lub ryzyk wynikających ze wskazanych słabości kontroli zarządczej;
  - 4) wskazania zaleceń w sprawie wyeliminowania słabości kontroli zarządczej lub wprowadzenia usprawnień.

§ 6. Audytem wewnętrznym winny być objęte wszystkie obszary działania Urzędu oraz jednostek organizacyjnych Gminy Gryfino.

§ 7.1. Stanowisko Audytora Wewnętrznego podlega bezpośrednio Burmistrzowi, który zapewnia organizacyjną i finansową niezależność i odrębność wykonywanych przez niego zadań.

2. Zakres audytu wewnętrznego nie może być ograniczany. Audytor wewnętrzny powiadamia niezwłocznie Burmistrza oraz kierownika jednostki o wszelkich próbach ograniczania zakresu audytu wewnętrznego, narzucania zakresu audytu, wpływania na sposób wykonywania pracy oraz informowania o jego rezultatach.
3. Audytor wewnętrzny nie może wykonywać jakichkolwiek obowiązków związanych z działalnością operacyjną jednostek podlegających audytowi, ani ich nadzorowania.

§ 8.1. Audytor wewnętrzny może wykonywać również czynności doradcze.

2. Celem czynności doradczych jest przysporzenie wartości oraz usprawnienie procesów zarządzania jednostką, zarządzania ryzykiem i kontroli, z zachowaniem zasady, że audytor wewnętrzny nie przejmuje na siebie odpowiedzialności lub uprawnień wchodzących w zakres zarządzania jednostką (naruszenie niezależności i obiektywizmu).
3. Audytor wewnętrzny może wykonywać czynności doradcze:
  - a) w Urzędzie – na wniosek Burmistrza lub z własnej inicjatywy w zakresie uzgodnionym z Burmistrzem;
  - b) w jednostce organizacyjnej Gminy Gryfino – na wniosek kierownika tej jednostki, za zgodą Burmistrza, w uzgodnionym zakresie.
3. Audytor wewnętrzny może z własnej inicjatywy składać kierownikowi audytowanej komórki organizacyjnej lub jednostki wnioski mające na celu usprawnienie funkcjonowania ww. komórki organizacyjnej lub jednostki.
4. W efekcie przeprowadzenia czynności doradczych audytor wewnętrzny przedstawia opinie lub wnioski odnoszące się do usprawnienia funkcjonowania jednostki.
5. Wydane przez audytora wewnętrznego wnioski i opinie, o których mowa w ust. 3 i 4 nie są wiążące dla kierownika komórki organizacyjnej lub kierownika jednostki.

§ 9.1. Audytor wewnętrzny informuje Burmistrza o zagrożeniu dla realizacji planu audytu, w przypadku stwierdzenia, że wykonanie czynności doradczych może doprowadzić do powyższego.

2. Audytor wewnętrzny może odmówić wykonywania czynności doradczych, jeżeli uzna, że wykonywanie czynności doradczych, prowadziłyby do naruszenia zasady zawartej w § 8 ust. 2.
3. O odmowie wykonania czynności doradczych oraz jej przyczynach audytor wewnętrzny zawiadamia na piśmie kierownika jednostki wnioskującego o dokonanie czynności oraz Burmistrza.

§ 10. Audytor wewnętrzny przeprowadza audyt zlecony w Urzędzie i jednostkach organizacyjnych Gminy Gryfino, na podstawie odrębnych przepisów.

Rozdział IV

Uprawnienia i obowiązki audytora wewnętrznego

- § 11.1. Audytor wewnętrzny wykonuje swoje obowiązki zgodnie z zakresem zawartym w ustawie o finansach publicznych oraz aktach wykonawczych do niej wydanych, a także wynikającym z Regulaminu organizacyjnego, określonym dla niego zakresem czynności lub umową, a także odrębnymi przepisami prawa.
2. Do zadań audytora wewnętrznego należy w szczególności:
    - 1) przeprowadzanie audytu wewnętrznego w Urzędzie i jednostkach organizacyjnych Gminy Gryfino;
    - 2) opracowanie rocznego planu audytu, o którym mowa w § 12 ust. 1, opartego na analizie ryzyka wszystkich zidentyfikowanych obszarów działalności Urzędu i jednostek organizacyjnych Gminy Gryfino.
    - 3) sporządzanie i przedstawienie Burmistrzowi rocznego sprawozdania z wykonania planu audytu za rok poprzedni, o którym mowa w § 13 ust. 1 i 2.
  3. Audytor wewnętrzny ma obowiązek poszerzać swoją wiedzę, umiejętności i kwalifikacje poprzez stałe doskonalenie zawodowe.
  4. Odpowiednie środki, na cel zawarty w ust. 3 zapewnia Burmistrz.
- § 12.1. Audyt wewnętrzny w Urzędzie i jednostkach organizacyjnych Gminy Gryfino, przeprowadza się na podstawie rocznego planu audytu wewnętrznego lub w uzasadnionych przypadkach na podstawie uzgodnień poczynionych z Burmistrzem, w formie pisemnej, z zastrzeżeniem ust. 4.
2. Plan audytu sporządza audytor wewnętrzny, zgodnie z odrębnymi przepisami.
  3. Plan audytu wewnętrznego, o którym mowa w ust. 2, audytor wewnętrzny opracowuje w taki sposób, by jak najlepiej wykorzystywać powierzone środki i czas pracy.
  4. W uzasadnionych przypadkach audyt wewnętrzny przeprowadza się poza planem audytu, na podstawie odrębnych przepisów.
  5. Plan audytu podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej.
- § 13.1. Audytor wewnętrzny, co najmniej raz do roku, przekazuje Burmistrzowi informację na temat realizacji działalności audytu wewnętrznego (roczne sprawozdanie z wykonania planu audytu wewnętrznego).
2. Sprawozdanie z wykonania planu audytu wewnętrznego sporządza audytor wewnętrzny, zgodnie z odrębnymi przepisami.
  3. W razie wystąpienia okoliczności mogących wpłynąć negatywnie na realizację planu audytu wewnętrznego, audytor wewnętrzny opracowuje i przedstawia Burmistrzowi informację na temat realizacji planu audytu wewnętrznego, uzgadniając, w formie pisemnej, zakres realizacji planu audytu.
  4. Z przeprowadzonego zadania audytowego audytor wewnętrzny sporządza sprawozdanie.
  5. Sposób i tryb przekazania sprawozdania, o którym mowa w ust. 4 określają odrębne przepisy.
  6. W uzasadnionych przypadkach, audytor wewnętrzny, może sporządzać sprawozdania etapowe. Sporządzenie ww. sprawozdań etapowych nie wyłącza konieczności sporządzenia sprawozdania ostatecznego.
  7. Sprawozdanie z wykonania planu audytu wewnętrznego podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej.
- § 14.1. Audyt wewnętrzny jest prowadzony zgodnie z procedurami zawartymi w Księdze Procedur Audytu Wewnętrznego.
2. Księgę Procedur Audytu Wewnętrznego, o której mowa w ust. 1 opracowuje audytor wewnętrzny.
  3. Księga procedur Audytu Wewnętrznego podlega aktualizacji.

§ 15.1. W celu dokonania oceny terminowości, a także adekwatności i skuteczności działań naprawczych podjętych przez kierowników komórek audytowanych i kierownika jednostki, stanowiących odpowiedź na ustalenia z realizacji audytu wewnętrznego, audytor wewnętrzny przeprowadza czynności sprawdzające, zgodnie z odrębnymi przepisami.

§ 16.1. Audytor wewnętrzny prowadząc audyt wewnętrzny, ma prawo w szczególności do:

- 1) nieograniczonego dostępu i wglądu do wszelkich dokumentów, informacji i danych oraz innych materiałów, w tym utrwalonych na elektronicznych nośnikach danych związanych z funkcjonowaniem Urzędu i jednostek organizacyjnych Gminy Gryfino;
- 2) sporządzania odpisów, kopii, wyciągów, zestawień lub wydruków, z dokumentów o których mowa w punkcie 1,
- 3) wstępu do obiektów i pomieszczeń Urzędu oraz jednostek organizacyjnych Gminy Gryfino;
- 4) żądania od Kierowników komórek organizacyjnych Urzędu i jednostek organizacyjnych Gminy Gryfino, a także ich pracowników udzielania ustnych lub pisemnych informacji;
- 5) otrzymania niezbędnej pomocy ze strony wszystkich pracowników jednostki oraz komórek audytowanych;
- 6) w razie zaistnienia konieczności: korzystania z usług innych specjalistów wewnętrznych lub zewnętrznych (spoza Urzędu lub jednostek organizacyjnych Gminy Gryfino);
- 7) swobodnych kontaktów z kierownictwem Urzędu i jednostek organizacyjnych Gminy Gryfino;
- 8) ustalania częstotliwości badań, wyboru obiektów badań, ustalania zakresów badań oraz stosowania technik wymaganych do osiągnięcia celów zadań audytowych

z zachowaniem przepisów o tajemnicy ustawowo chronionej.

§ 17.1. Kierownicy komórek audytowanych, w zakresie merytorycznego działania, mają prawo w szczególności do:

- 1) do zapoznawania się z ustaleniami audytora wewnętrznego poczynionymi w trakcie przeprowadzania audytu wewnętrznego;
  - 2) składania wyjaśnień z zakresu przedmiotu audytu wewnętrznego.
2. Kierownicy komórek audytowanych oraz pracownicy ww. komórek mają obowiązek współpracować z audytorem wewnętrznym w zakresie identyfikacji, analizy i oceny ryzyka, realizowanej na potrzeby sporządzania planu audytu wewnętrznego oraz realizacji zadań audytu wewnętrznego.
3. Kierownicy komórek audytowanych, w których przeprowadzany jest audyt wewnętrzny mają obowiązek w zakresie swoich kompetencji przedkładać kierownikowi jednostki i Audytorowi wewnętrznemu plan działań naprawczych wraz z harmonogramem w odpowiedzi na poszczególne ustalenia audytu lub przedstawić pisemne uzasadnienie odmowy podjęcia działań naprawczych, zgodnie z odrębnymi przepisami prawa.

§ 18.1. Audytor wewnętrzny wykonuje swoje zadania w sposób niezależny, obiektywny, bezstronny i wolny od uprzedzeń.

2. O każdym przypadku próby naruszenia niezależności lub obiektywizmu audytora wewnętrznego albo możliwości wystąpienia konfliktu interesów audytor wewnętrzny informuje Burmistrza oraz kierownika jednostki.
3. Audytor wewnętrzny obowiązany jest dbać o to, aby nie powstał konflikt interesów, a w szczególności:
  - 1) nie może przyjmować jakichkolwiek korzyści, które mogłyby naruszyć jego niezależność, uczciwość i obiektywizm w wykonywaniu pracy lub mogłyby być postrzegane w ten sposób;

- 2) w okresie co najmniej 1 roku nie powinien przeprowadzać audytu tej działalności, którą sam uprzednio prowadził lub, za którą odpowiadał;
4. Audytor wewnętrzny nie jest uprawniony do wykonywania jakichkolwiek obowiązków związanych z działalnością operacyjną Urzędu oraz jednostek organizacyjnych Gminy Gryfino – podlegających audytowi, ani ich nadzorowania.

§ 19.1. Audytor wewnętrzny powinien:

- 1) przestrzegać przepisów prawa powszechnie obowiązującego oraz wewnętrznie obowiązującego w Urzędzie i jednostkach organizacyjnych Gminy Gryfino;
- 2) wykonywać swoją pracę uczciwie, odpowiedzialnie, z odpowiednim zaangażowaniem.
2. Audytor wewnętrzny winien dążyć do ujawniania wszystkich istotnych faktów, o których posiada wiedzę, a których nie ujawnienie mogłoby zniekształcić sprawozdanie z przeprowadzonego zadania audytowego, w zakresie badanej działalności Urzędu oraz jednostki organizacyjnej Gminy Gryfino.
3. Audytor wewnętrzny monitoruje realizację wyników audytu przekazanych kierownikom komórek audytowanych i Burmistrzowi, w celu zapewnienia, że decyzje przez nich podjęte zostały skutecznie wdrożone lub że zaakceptowali oni ryzyko niepodejmowania działań. Informację o wynikach monitoringu przedkłada kierownikom komórek audytowanych oraz Burmistrzowi.
4. Audytor wewnętrzny nie powinien uchylać się od przedstawiania kierownikowi jednostki wniosków mogących skutkować koniecznością podjęcia trudnych decyzji.
5. Audytor wewnętrzny działa z należytą starannością, uwzględniając w szczególności:
  - 1) zakres pracy niezbędny do osiągnięcia określonych celów;
  - 2) efektywność i adekwatność procesów zarządzania ryzykiem i zarządzania Urzędem lub jednostką organizacyjną Gminy Gryfino oraz systemów kontroli wewnętrznej;
  - 3) prawdopodobieństwo wystąpienia nieprawidłowości, błędów lub braku zachowania zasady legalizmu.

§ 20 Program zapewnienia i poprawy jakości audytu wewnętrznego w Urzędzie Miasta i Gminy w Gryfinie realizowany jest na podstawie odrębnych przepisów.